

Uitdagingen door grenzen te verleggen

Hak richt natuurgebied in en laat talenten bovendrijven

Op een van de mooiste locaties die je maar kunt wensen, heeft Hak uit Alblasserdam een werk aangenomen. Direct naast de A15 is het bedrijf bezig met het inrichten van een natuurgebied met veel water. Met bijzondere uitdagingen, want om oppersingen te voorkomen, wordt er gewerkt met zinkstukken en breuksteen, die na het ontgraven direct moeten worden aangebracht.

Blauwe machines overheersen het gebied rond de Evenementenhal in Gorinchem. Blauwe graafmachines zijn bezig met het uitdiepen en verbreden van watergangen, het aanbrengen van zinkstukken en het aanbrengen van breuksteen, terwijl blauwe trekkers en kippers de grond vervoeren. Alle cumelaondernemers die de laatste maanden in de Evenementenhal zijn geweest of over de A15 tussen Gorinchem en Tiel hebben gereden, zullen ze hebben gezien. Alleen een rode Case International lijkt een vreemde eend in de bijt. Toch is dat ook een machine van Hak. Al zeven jaar oud en met 14.000 uur op de teller. Te oud om nog blauw te maken, vertelt Piet Hak, maar te goed om al weg te doen. "We hebben er nooit wat mee, dus we rijden gewoon door."

Het werk dat Hak heeft aangenomen in Gorinchem is eigenlijk uniek in de branche, want vooraf was toch de verwachting dat een aannemer uit de waterbouw de opdracht zou krijgen. Hak had echter het idee dat er voor hem wat te winnen was en besloot ook in te schrijven. Er was wel wat protest na de aanbesteding. Een aantal collega's die het werk hadden gemist, meenden dat Hak onvoldoende ervaring zou hebben. Wat betreft het werk klopt dat, lacht Piet Hak als we het aannemen in de keet bespreken. "Maar", wijst hij naar zijn overbuurman, "met Leo Kruidenier hebben we wel een natuurlijk persoon die veel ervaring heeft in dit werk. Hierdoor voldeden we aan de gunningcriteria."

Kruidenier is sinds drie jaar aan het bedrijf verbonden als bedrijfsleider en heeft een ervaring van bijna twintig jaar in de bagger-, kust- en oeverwerken. Door zijn ervaring kon Hak inschrijven op het project en is het uiteindelijk ook gegund.

Spanningswater

Het bijzondere aan het project is de bodemgesteldheid van het terrein. Het is puur veen waarin wordt gewerkt en door de ligging kort aan de Merwede is er spanningswater. "We hebben al meegemaakt dat een uitgegraven stuk na de schaft dertig centimeter hoger lag dan daarvoor. Eerst gaven we de machinist nog de schuld dat hij onzorgvuldig werkte, maar na een paar keer kwamen we er wel achter dat dit echt met de ondergrond te maken heeft", grijnst Kruidenier. Door een goede monitoring van peilbuizen en ontgravingen kunnen problemen echter worden vermeden.

De slechte bodemgesteldheid maakt het een complex project. In totaal moet er 78.000 kubieke meter water worden gegraven. Om te voorkomen dat er oppersingen optreden, moeten overal direct na het ontgraven zinkstukken worden aangebracht. Daar bovenop komt een laag variërend van 25 tot 75 centimeter steen, afgedekt met zand om de holtes tussen de stenen te vullen. Vanwege dit onderdeel werd ook de eis gesteld dat de aannemer ervaring had met gelijksoortig waterwerk. Hoewel Hak die ervaring niet had, schreef hij er graag op in. "Het bood ons nieuwe kansen en uitdagingen nu de markt voor het traditionele werk krap is. Voor onszelf hadden we al bekeken welke talenten we in huis hebben en daar vonden we dit een goede uitdaging voor."

"In het werk merken we ook dat dit verborgen talenten in werknemers naar boven brengt. In het begin was het wennen aan dit type werk, maar nu vindt iedereen het een uitdaging om hiervan een succes te maken en vinden ze het spijtig dat het project zijn einde nadert. Je ziet dat ook aan de houding. Ze willen hier graag als eerste zijn. In het begin kwamen ze om kwart voor zeven aan, nu zitten de eersten al om kwart over zes aan de koffie."

Anders denken

Hak kreeg het werk door scherp in te schrijven en te denken vanuit het gewone grondverzetwerk. Terwijl de conculega's rekenden met duurdere oplossingen koos Hak voor het fasegewijs werken met gewone graafmachines, met als enige aanpassing een lange giek. "Het betekent dat wij in stroken werken ter grootte van een zinkstuk", vertelt Kruidenier als hij uitleg geeft bij de tekening. Stuk voor stuk werken we dat af. Het betekent ontgraven, grond afvoeren en direct daarna het zinkstuk er in laten drijven en afzinken met steen. Dat vergt logistiek best veel, omdat je elke dag wel aanpassingen hebt, want eenvoudig en vanzelf gaat het nooit", zegt Kruidenier. Toch is hij, nu het werk op driekwart is, zeer tevreden. "We liggen prima op schema en we werken hard om uit de kosten te blijven"

◀ *Bedrijfsleider Leo Kruidenier kon bij Hak kennis uit het waterwerk en het gewone aannemerswerk combineren om dit lastige project goed uit te voeren.*

◀ *De zinkstukken, in totaal 38.000 vierkante meter, zijn allemaal ter plaatse in elkaar gezet.*

◀ *De ballast voor de zinkstukken wordt per truck aangevoerd uit Utrecht. Alles direct op afroep, om tussenopslag te voorkomen.*

Kenmerken van het werk

Totale oppervlakte	36 ha
Lengte beschoeiing	2 km
Hoeveelheid grondverzet	80.000 m ³
Oppervlakte zinkstukken	38.000 m ²
Hoeveelheid stortsteen	48.000 ton
Aanneemsom	€ 1.560.000,-
Gemiddeld aantal medewerkers op project	12
Doorlooptijd project	8 maanden

Een markante verschijning op het project: een van de machinisten van Hak, altijd getooid met hoed.

Hak merkt dat de gemeente Gorinchem blij is met de voortvarende aanpak van het werk. "We hebben hier gelukkig een opzichter die meewerkt, meedenkt en een grote betrokkenheid heeft met het werk. Hij is snel, want als uitvoerder Arie de Bes een vraag heeft, is er direct terugkoppeling en dat werkt heel prettig. Je moet het toch met elkaar doen."

Dat goede contact heeft volgens hem ook te maken met de houding die veel cumelabedrijven hebben. "Het zijn bedrijven die oplossingsgericht denken. Het is niet elke keer vergaderen over een probleem, maar kijken hoe we het kunnen oplossen. Als bedrijf neem je je verantwoordelijkheid en ga je gewoon aan de slag, met het vertrouwen dat je er later over de kosten wel uitkomt. Dat is toch het verschil met een groot bedrijf. Dat gaat vaak gelijk op de juridische toer, vooral met de bedoeling om er zoveel mogelijk uit te slepen."

Blij met cumelabedrijven

In zijn contacten met overheden merkt hij dat ook daar een voorkeur bestaat voor cumelabedrijven. "Die overheden zijn er helemaal niet blij mee als een grote aannemer een inschrijving wint. Officieel zeggen ze het niet, maar die hebben tien keer liever een wat kleinere aannemer, zoals het cumelabedrijf. Het heeft alles te maken met onze houding. Ons streven is altijd om het werk afgerond te krijgen en dat je bij een volgende klus weer terug mag komen."

Het werk in Gorinchem heeft Hak in elk geval de doelstellingen opgeleverd: kennis en ervaring in waterbouwkundige werken, plus al weer een tweede werk in en langs het water. Vlak bij huis in Alblasserdam heeft Hak BV nu een drie kilometer lange dijkverzwaring, zodat ook de toeristen uit Kinderdijk worden geconfronteerd met allemaal blauwe machines. Maar of die er zoveel aandacht voor hebben?

Tekst & foto's: **Toon van der Stok**

◀Tevreden gezichten bij de leiding van het project. Van links naar rechts bedrijfsleider Leo Kruidenier, uitvoerder Arie de Bes en eigenaar Piet Hak.

◀Bijna alle machines van Hak zijn inmiddels blauw. Deze Case International is rood, maar blijft voorlopig ook nog rijden. Met na zeven jaar al 14.000 uur op de teller functioneert de trekker nog altijd probleemloos.

◀Gorinchem wil binnen de bebouwde kom geen trekkers op de openbare weg. Daarom werd in het bestek een brug opgenomen. Met betonnen legostenen en draglineschotten vond Hak een goedkope oplossing.

Alleen rekenen voor klanten

Nu het op de markt dringen is, is Hak bezig met een sterk afwegingsproces door aanvragen selectief te behandelen: voor wie werk ik nog wel en van wie neem ik afscheid? Hak baalt vooral van potentiële opdrachtgevers die hem alleen laten rekenen. "Als die nooit klant worden, geef ik ze de aanvraag gewoon terug. Dan word ik alleen gebruikt om de klus bij een collega goedkoper geplaatst te krijgen."

Hij rekent daarom alleen voor de groep die hij betitelt als klanten. Dat zijn de klanten waar gunning is. "Die weten wat ik bied, wat ze ervoor krijgen en zijn ook bereid daarvoor te betalen. Natuurlijk moeten we scherp zijn, maar we gaan niet, zoals me laatst gebeurde, voor een opdrachtgever allemaal oplossingen zitten te bedenken om er dan op het laatst mee te worden geconfronteerd dat het toch op de markt worden gezet. Daar doen we niet meer aan mee."